

Pozdravljeni! Veseli nas, da smo (po odzivih sodeč) z drugo številko e-novic odprli razpravo o poslovanju in vprašanju nadzora nad kolektivnimi organizacijami. V prejšnji številki smo namreč predstavili kratek pregled nadzora v EU, se dotaknili vprašanja učinkovitosti poslovanja in kako ga vrednotimo. Opozorimo naj še na dve objavi, ki se dotikata te teme.

Prva je elektronska novica Urada za intelektualno lastnino z naslovom *Nadzor nad kolektivnimi organizacijami*, katere vsebina drži le delno, saj tokrat ne omenja možnosti (in dolžnosti), ki izvirajo iz 162. in 162.a člena ZASP (ugotavljamo, da je bil odgovor državnemu svetniku pred dvema letoma obsežnejši).

Druga je članek izpod peresa Jureta Mikuža, ki je izšel v Delu FT. Naslov je *Ko veliki brat zamiži*, v njem pa izpostavlja vprašanje vloge nadzornih organov. Članek sicer obravnava delničarske družbe, vendar lahko večino napisanega projiciramo tudi na neprofitne organizacije, kakršne so tudi zavodi in društva – zlasti če imajo licenco države.

V članku opozarja, da je opaziti vedno več primerov, ki kažejo na nekakovostno opravljanje nadzorniške funkcije. Izpostavlja vprašanje, kdo je lahko član nadzornega sveta ter kakšna je njegova funkcija in odgovornost. Ugotavlja, da je na papirju vse lepo in prav, v praksi pa mesta zasedajo ljudje, ki sicer ustrezajo merilom, njihove sposobnosti pa so pod pričakovanimi standardi.

In kaj je po njegovem mnenju naloga nadzornih organov (pa naj jih imenujemo nadzorni odbor ali strokovni svet, kakor na primer v naših kolektivnih organizacijah)? Pravi, da naj bi v prvi vrsti bdeli nad dejanji vodstva ter poslovanjem (aktivno spremljanje stroškov in prihodkov ter sprotne realizacije letnega načrta) in razvojem organizacije.

Odgovarja tudi na vprašanje, zakaj se člani nadzornih odborov neustrezno ali pa sploh ne odzovejo. Med najslabšimi možnimi vzroki navaja, da so od vodstva tako ali drugače 'stimulirani', da zavajajo tiste, od katerih jim je bila nadzorna funkcija zaupana (v primeru kolektive organizacije so to člani). Drugi vzrok naj bi bilo nepoznavanje vsebine področja delovanja, ki ga nadzorujejo in slepo verjamejo

svetom ali upravnim odborom. Pravi, da to sicer ni nezakonito, da pa očitno kaže na nesposobnost in da taki sploh ne bi smeli opravljati funkcijo nadzora.

Kakšen je torej primeren kandidat? Poznati bi moral področje, hkrati pa bi moral biti človek z visokimi moralnimi normami, ki naj ne bi popustil pod pritiski vodstev, odločal pa naj bi se skladno z zakonodajo. Poslovanje bi moralo biti pregledno, opozarjanje in razkrivanje morebitnih nepravilnosti pravočasno. Člani nadzornih organov se morajo tudi zavedati, da so odgovorni za delovanje in da lahko ob hujših kršitvah tudi kazensko odgovarjajo. Najočitnejši primer po navedbi avtorja naj bi bil, da člani nadzornega organa vedo za kaznivo dejanje, a nanj ne opozorijo.

Članek zaključí hudomušno, saj pravi, da pričakuje, da se bo interes za mesta nadzornih organov močno zmanjšal ob prvem odmevnem primeru kazenskega pregona...

Obveščamo vas, da bo 4. številka e-novic v celoti posvečena delitvi nadomestil, saj bomo v drugi polovici oktobra v skladu z načrtom, predstavljenim januarja letos, izvedli 3. del delitve nadomestil za leti 2004 in 2005, ter delitev nadomestil za l. 2006. Tako bomo dokončno opravili 'dolgi', delitev nadomestil za l. 2007 pa bo spomladi 2008.

Gregor Štibernik

